

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ ТАРАЗ МЕМЛЕКЕТТІК
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ
АРНАЙЫ ПЕДАГОГИКА КАФЕДРАСЫ

Дизартрик балаларды тексеру

Орындаған: Изаш Әсем , Ғалымжан Нәлля, Бакирова Жансая
Мамандығы: Дефектология

ТАРАЗ 2017 ЖЫЛ

Балаларды дизартриядан
сақтандыру.

Дизартриясы бар балаларды тексеру

Дизартриядан сақтандыру шаралары

I кезең –жүктілік кезінде , босанғаннан кейін баланың дамуына ешқандай кедергілер болмауы тиіс.

II – кезең-дизартриясы бар балаларда сөйлеу тілінің дыбыстық жағының жетілмеуі салдарынан оқу және жазу бұзылыстары кездеседі. Сол себепті дислексия мен дисграфияны түзету жұмысы жүргізіледі

III-кезең-бұл деңгейдегі сақтандыру шаралары жасөспірімдердің ары қарай оқуына , кәсіби бағдарлауына байланысты

Мамандар туғаннан кейінгі 8-12 апта мөлшерін ең қауіпті кезең деп санайды. Сол себепті аналар осы кезеңде нәрестеге ерекше көңіл бөлу қажет. Дизартриясы бар балалардың бұлшықеттер тонусы мен қимылын дамытумен қатар, тактильді

Бірінші жылдан бастап , баланың сөйлеу тілі түсінігін дамыту өте маңызды. Күніне бірнеше рет 10-15 минут нәрестемен қатынас жасаған тиімді. Сөйлеу функциясын дамыту барысында балаларды қысқа, ырғақты өлең , тақпақтарды естіп , қайталауға үйрету керек. Бұл жаттығулардың мақсаты – дауыс реакцияларын , тыныс алу , аяқ – қолдың қимылымен бірге сәйкестендіру болып табылады.

Дизартриясы бар балаларды диагностикалық тексеру жұмыстары

- ❖ ЭЭГ (электроэнцефалограмма)- бас миының нервтік жүйесін тексеру
- ❖ КТ немесе МРТ – бас миын тексеру
- ❖ Жалпы анализ тапсыру
- ❖ Жұлын миының - суын, инфекциялық ауруын және рақты тексеру
- ❖ Нервопсихологиялық тексеру – баланың сөзді түсінуін тексеру және оқу мен жазуын тексеру

Дизартриясы бар балаларды тексеру

- 1. Анамнез жинау Аналарға арналған анкета бойынша жүктіліктің өтуі , ананың денсаулығы , ауыруы , тууы диспансерлік санақта тұруы , баланың моторлық дамуы , сөйлеу тілінің түсініктілік деңгейі жайлы мағлұматтар жиналады
- 2. Артикуляциялық аппаратты тексеру
- 3. Артикуляциялық аппараттың қимылын тексеру

4. Сөйлеу тілінің фонетикалық , лексикалық – грамматикалық жағын тексеру

Дизартриясы бар балаларды тексеру

- 5. Сөйлеу тілінің
- 6. Фонематикалық
- 7. Жазу мен оқу

8. Моторлы және сенсорлы функцияларын тексеру

9. Динамикалық праксисті дамыту

10. Кеңістік праксисті тексеру

11. Ырғақтылықты сезінуін дамыту

Дизартрияға шалдыққан баламен жүргізілетін жұмысты 3 кезеңге бөлуге болады:
Бірінші кезеңнің міндеттері: қимыл –қозғалыстың статикасын тәрбиелеу , қол – аяқ қимылының қозғалысын дамыту

Екінші кезеңде баланың қол , аяқ , қолдың басына , саусақтарына арналған қозғалыс ойындары ұсынылады; доп , таяқ қолданылатын жаттығулар.

Үшінші кезеңде логопедиялық жұмыстың қимыл –қозғалыс дағдыларының бекітілуі іске асады.Бұл мақсатпен ән қосылған ойындар, драматизациялар өткізіледі

Балаларда қозғалыстың тұрақты болуын қалыптастыру үшін аяғын сызықтың ортасына жақын қою , аяғын кiтеруiне арналған жаттығулар қолданады.

Дизартриясы бар баланың жүгіруін жақсарту процесінде балалар қимыл – қозғалысқа динамикалық мәнерін беруді үйренеді.

Назар қойып тыңдағандарыңызға рахмет!

